

Hallituksen esitys eduskunnalle Euroopan yhteisön ja Venäjän federaation välillä tehdyn takaisinottoa koskevan sopimuksen toteuttamismenettelyistä Suomen tasavallan hallituksen ja Venäjän federaation hallituksen välillä tehdyn täytäntöönpanopöytäkirjan hyväksymisestä sekä laiksi pöytäkirjan lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan, että eduskunta hyväksyisi Suomen tasavallan ja Venäjän federaation välillä laittomasti maassa oleskelevien henkilöiden takaisinottoa koskevan täytäntöönpanopöytäkirjan sekä lain sen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta.

Takaisinottosopimukset ja niihin liittyvät täytäntöönpanopöytäkirjat ovat keskeinen osa laittoman maahanmuuton hallinnassa. Laittomasti Suomen alueella oleskelevat henkilöt tulee voida palauttaa kolmanteen valtioon nopeasti ja tehokkaasti. Suomen voimassa olevat takaisinottosopimukset, sekä kahdenväliset että Euroopan unionin tekemät, ovat osoittautuneet hyödyllisiksi välineiksi laittomasti maassa oleskelevien henkilöiden palauttamiseksi. Ne helpottavat käytännön yhteistyötä vastaanottavan valtion kanssa, koska niissä määritellään sekä takaisinoton periaatteet että takaisinottoa koskevat menettelyt.

Euroopan unionin ja Venäjän välillä allekirjoitettiin vuonna 2006 takaisinottosopimus. Sopimuksen 20 artiklan mukaan Euroopan unionin jäsenvaltiot ja Venäjä laativat täytäntöönpanopöytäkirjoja, joissa vahvistetaan artiklassa mainittuja asioita koskevat säännöt. Tähän artiklaan viitaten Suomi ja Venäjä kävivät neuvottelut kahdenvälisestä täytäntöönpanopöytäkirjasta. Täytäntöönpanopöytäkirja tulee voimaan kolmenkymmenen päivän kuluttua siitä päivästä kun takaisinoton sekakomitealle on ilmoitettu takaisinottosopimuksen mukaisesti tästä täytäntöönpanopöytäkirjasta ja siitä, että sopimuspuolet ovat suorittaneet tämän täytäntöönpanopöytäkirjan voimaantulon edellyttämät valtionsisäiset menettelyt.

Laki pöytäkirjan lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta on tarkoitettu tulemaan voimaan valtioneuvoston asetuksella säädettävänä ajankohtana samanaikaisesti pöytäkirjan voimaantulon kanssa.

SISÄLLYS

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ	1
SISÄLLYS	2
YLEISPERUSTELUT	3
1 JOHDANTO	3
2 NYKYTILA	3
3 ESITYKSEN TAVOITTEET JA KESKEISET EHDOTUKSET	6
4 ESITYKSEN VAIKUTUKSET	6
5 ASIAN VALMISTELU	6
6 RIIPPUVUUS MUISTA ESITYKSISTÄ	7
YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT	8
1 TÄYTÄNTÖÖNPANOPÖYTÄKIRJAN SISÄLTÖ JA SEN SUHDE SUOMEN LAINSÄÄDÄNTÖÖN	8
2 LAKIEHDOTUKSEN PERUSTELUT	12
3 VOIMAANTULO	12
4 EDUSKUNNAN SUOSTUMUKSEN TARPEELLISUUS JA KÄSITTELYJÄRJESTYS	13
4.1 Eduskunnan suostumuksen tarpeellisuus	13
4.2 Käsittelyjärjestys	13
LAKIEHDOTUS	14
Laki Euroopan yhteisön ja Venäjän federaation välillä tehdyn takaisinottoa koskevan sopimuksen toteuttamismenettelyistä Suomen tasavallan hallituksen ja Venäjän federaation hallituksen välillä tehdyn täytäntöönpanopöytäkirjan lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta	14
PÖYTÄKIRJAN TEKSTI	15

YLEISPERUSTELUT

1 Johdanto

Laittomasti Suomen alueella oleskelevat henkilöt tulee voida palauttaa kolmanteen valtioon nopeasti ja tehokkaasti. Maasta poistaminen edellyttää aina toimivaltaisen viranomaisen tekemää päätöstä. Maastapoistuspäätöksen täytäntöönpanon helpottamiseksi voidaan tehdä takaisinottosopimuksia. Voimassa olevat kahdenväliset ja Euroopan unionin tekemät takaisinottosopimukset ovat osoittautuneet hyödyllisiksi välineiksi laittomasti maassa oleskelevien henkilöiden palauttamiseksi, ja takaisinottosopimusten osuus laittoman maahanmuuton hallinnassa onkin keskeisessä asemassa. Sopimuksilla helpotetaan käytännön järjestelyjä maastapoistamisasioissa, koska niissä määritellään selkeät säännöt takaisinottoa koskevista edellytyksistä ja menettely, jolla laittomasti oleskeleva voidaan palauttaa toiseen sopimusvaltioon.

Takaisinottosopimukset eivät ole peruste maasta poistamiselle, vaan ne ovat menettelyllisiä välineitä maasta poistamista koskevan päätöksen täytäntöönpanoon. Sopimusten mukaiset takaisinottopyynnot tekee maastapoistuspäätöksen tekevä viranomainen. Takaisinottopyyntö tehdään kirjallisesti ja sopimuskohtaisesti joko määritellyllä lomakkeella tai vapaamuotoisesti.

Suomella on kahdenvälinen takaisinottosopimus Viron (SopS 70/1996), Latvian (SopS 16/1997), Liettuan (SopS 58/1997), Bulgarian (SopS 96/1998), Romanian (SopS 57/2001) ja Sveitsin (SopS 66/2010) kanssa. Myös sopimukseen passintarkastuksen poistamisesta Pohjoismaiden välisillä rajoilla (SopS 10/1958) liittyy takaisinottovelvoite. Pohjoismaat voivat tietyin edellytyksin keskenään palauttaa laittomasti alueella liikkuvia.

Unionilla on seuraavat takaisinottosopimukset kolmansien maiden kanssa: Hongkong (sopimus tuli voimaan 1.3.2004), Macao (1.6.2004), Sri Lanka (1.5.2005), Albania (1.5.2006), Ukraina (1.1.2008), entinen Jugoslavian tasavalta Makedonia (1.1.2008), Bosnia ja Hertsegovina (1.1.2008), Montenegro (1.1.2008), Serbia (1.1.2008), Moldova

(1.1.2008), Pakistan (1.12.2010) ja Georgia (1.3.2011). Keskusteluja takaisinottosopimuksen tekemisestä on käyty lisäksi useiden muiden kolmansien maiden kanssa. Venäjän federaation ja Euroopan yhteisön välinen takaisinottosopimus (EYVL N:o L 129/40, 17.5.2007) allekirjoitettiin 25. toukokuuta 2006. Sopimus tuli voimaan 1 päivänä kesäkuuta 2007.

Euroopan unionin ja Venäjän takaisinottosopimuksen 20 artiklaan viitaten Suomi ja Venäjä ryhtyivät neuvottelemaan kahdenvälisestä täytäntöönpanopöytäkirjasta Euroopan unionin ja Suomen palauttamispolitiikan päämäärien toteuttamiseksi syksyllä 2007. Suomen tasavallan hallituksen ja Venäjän federaation hallituksen välinen täytäntöönpanopöytäkirja Euroopan yhteisön ja Venäjän federaation välillä 22 päivänä toukokuuta 2006 tehdyn takaisinottoa koskevan sopimuksen toteuttamismenettelyistä, jäljempänä täytäntöönpanopöytäkirja, allekirjoitettiin Pietarissa 12 päivänä joulukuuta 2010 pääministerien tapaamisen aikana.

Esitykseen sisältyy lakiehdotus täytäntöönpanopöytäkirjan lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta perustuslain 95 §:n 1 momentin mukaisesti.

Täytäntöönpanopöytäkirja on tämän esityksen lopussa.

2 Nykytila

Valtioilla on oikeus kansainvälisen oikeuden periaatteiden mukaisesti säännellä liikumista rajojensa yli. Valtioilla on myös oikeus säännellä muiden kuin kansalaistensa maahantuloon, oleskeluun, maasta poistamiseen ja kansalaistamiseen liittyviä edellytyksiä. Valtiolla on velvollisuus ottaa takaisin oman maansa kansalainen, mutta toisen maan kansalaisen takaisinottamiseen ei ole kansainvälisoikeudellista velvoitetta.

Valtioiden oikeutta säännellä henkilöiden maahantuloa ja maasta poistamista rajoittavat valtioita sitovat kansainväliset sopimukset ja periaatteet. Näistä sopimuksista voidaan mainita pakolaisten oikeusasemaa koskeva yleissopimus ja pöytäkirja (SopS 77—78/1968), Euroopan ihmisoikeussopimus

(SopS 18—19/1990) sekä YK:n kidutuksen ja muun julman, epäinhimillisen tai halventavan kohtelun tai rangaistuksen vastainen yleissopimus (SopS 59—60/1989).

Laittoman maahanmuuton vastainen toiminta on keskeinen osa Euroopan unionin yhteistä maahanmuuttopolitiikkaa. Laittoman maahanmuuton torjunnassa on huomioitava palautuskiellon täysimääräinen kunnioittaminen ja palautettavien henkilöiden perusoikeudet ja ihmisarvon kunnioittaminen. Vapaaehtoisen paluun tulisi olla ensisijainen vaihtoehto. Lisäksi yhteistyötä kolmansien maiden kanssa tulisi tiivistää.

EU:n yhteinen palauttamispolitiikka on olennainen osa unionin taistelussa laitonta maahanmuuttoa vastaan, mistä syystä takaisinottolausekkeita on sisällytetty myös unionin ja kolmansien valtioiden välisiin laajoihin yhteistyösopimuksiin. Henkilöiden, joilla ei ole tai ei ole enää oikeutta oleskella unionin alueella, tulee poistua vapaaehtoisesti. Muussa tapauksessa heidät on voitava poistaa voimatoimin.

Yleisesti takaisinottosopimuksiin sisältyvät yhtäältä yleissäännökset palauttamistilanteista ja -edellytyksistä sekä toisaalta säännökset sovellettavista yksityiskohtaisista menettelyistä. Joskus yksityiskohtaisista yhteydenpitoimenettelyistä viranomaistietoineen sovitaan erillisessä pöytäkirjassa.

EU:n ja Venäjän välisen takaisinottosopimuksen 20 artiklassa todetaankin, että Venäjä ja EU:n jäsenvaltiot laativat täytäntöönpanokirjoja, joissa vahvistetaan seuraavia asioita koskevat säännöt: toimivaltaiset viranomaiset, rajanylityspaikat, yhteyspistetojen vaihto ja yhteydenpidossa käytettävät kielet; nopeutetussa menettelyssä toteutettavaa takaisinottoa koskevat yksityiskohtaiset säännöt; saattajan kanssa tapahtuvan siirtämisen, muun muassa saatettavien kolmansien maiden kansalaisten sekä kansalaisuudettomien henkilöiden kauttakulun, edellytykset; todistelukeinot ja asiakirjat, joita ei ole lueteltu tämän sopimuksen liitteissä 2—5; tämän sopimuksen 9 artiklassa tarkoitetut kuulemismenettelyt; tarvittaessa tämän sopimuksen 11 artiklan 2 kappaleen mukaiset takaisinottopyyntöjen käsittelyn määräaika koskevat erityisjärjestelyt.

Nyt kyseessä oleva täytäntöönpanopöytäkirja on tehty EU:n ja Venäjän takaisinottosopimuksen täytäntöönpanemiseksi ja takaisinottosopimuksen sisältämän erityisen valtuutusmääräyksen eli edellä mainitun artiklan 20 nojalla. Varsinainen velvoite takaisinottoon perustuu pääsopimukseen eli Euroopan unionin ja Venäjän väliseen takaisinottosopimukseen.

Suomen kansalaista ei saa perustuslain 9 §:n 3 momentin mukaan estää saapumasta maahan, karkottaa maasta eikä vastoin tahtoaan luovuttaa tai siirtää toiseen maahan. Perustuslain 9 §:n 4 momentin mukaan ulkomaalaisen oikeudesta tulla Suomeen ja oleskella maassa säädetään lailla. Ulkomaalaista ei saa karkottaa, luovuttaa tai palauttaa, jos häntä tämän vuoksi uhkaa kuolemanrangaistus, kidutus tai muu ihmisarvoa loukkaava kohtelu.

Ulkomaalaislaissa (301/2004) säädetään, millä edellytyksillä ulkomaalaisella on oikeus saapua Suomeen ja oleskella Suomessa. Ulkomaalaislain 2 §:n mukaan ulkomaalaisen maahantuloon, maastalähtöön sekä oleskeluun ja työntekoon Suomessa sovelletaan ulkomaalaislakia ja sen nojalla annettuja säännöksiä. Ulkomaalaislain 11 §:ssä säädetään maahantulon edellytyksistä. Ulkomaalaisen maahantulo edellyttää mainitun lainkohdan mukaan, että hänellä on voimassa oleva vaadittavaan rajanylitykseen oikeuttava matkustusasiakirja. Lisäksi hänellä on oltava voimassa oleva vaadittava viisumi, oleskelulupa taikka työntekijän tai elinkeinonharjoittajan oleskelulupa, jollei Euroopan yhteisön lainsäädännöstä tai Suomea sitovasta kansainvälisestä sopimuksesta muuta johdu. Ulkomaalaisen maahantulolle asetetaan laissa myös oleskelun tarkoitukseen ja toimeentuloon liittyviä vaatimuksia. Ulkomaalaisen maahantulo edellyttää myös, että häntä ei ole määrätty maahantulokieltoon, eikä hänen katsota vaarantavan yleistä järjestystä ja turvallisuutta, kansanterveyttä tai Suomen kansainvälisiä suhteita.

Kolmannen maan kansalaisen maahantulon edellytyksistä enintään kolmen kuukauden ajaksi sekä näiden maahan pääsyn epäamisestä säädetään henkilöiden liikkumista rajojen yli koskevasta yhteisön säännöstöstä (Schengenin rajasäännöstö) annetussa Eu-

roopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EY) N:o 562/2006, jäljempänä Schengenin rajasäännöstö. Ulkomaalaislain 10 luvussa säädetään unionin kansalaisen ja häneen rinnastettavan perheenjäsenten maahantulosta, kun se perustuu Euroopan unionin säännöksiin vapaasta liikkuvuudesta.

Ulkomaalaislaissa säädetään käännättämisen ja maasta karkottamisen perusteista, maahantulokiellon määrittämisestä ja sen peruuttamisesta, palautuskiellosta, kuulemisesta ja kokonaisharkinnasta sekä toimivaltaisista viranomaisista. Maasta poistaminen edellyttää ulkomaalaista koskevan käännättämisen tai maasta karkottamispäätöksen tekemistä ja sen täytäntöönpanoa.

Käännättämisellä tarkoitetaan ulkomaalaislain 142 §:n mukaan sekä ulkomaalaisen maahantulon estämistä rajalla eli rajalta käännättämisestä että maahan jo saapuneen ulkomaalaisen poistamista maasta. Kysymyksessä on käännättäminen myös silloin, kun henkilölle on ulkomailla myönnetty oleskelulupa, hän saapuu Suomeen (rajanylityspaikalle) ensimmäistä kertaa, eikä hän enää täytä maahantulon edellytyksiä.

Menettely, jossa oleskeluluvalla maassa oleskeleva ulkomaalainen poistetaan maasta, on maasta karkottamista. Ulkomaalaislain 143 §:n mukaan maastapoistamismenettelynä on maasta karkottaminen myös silloin, kun oleskeluluvan voimassaolo on päättynyt ja ulkomaalainen oleskelee edelleen maassa.

Käännättämisestä päättää Maahanmuuttovirasto, poliisi tai rajatarkastusviranomainen. Poliisi tai rajatarkastusviranomainen voi päättää käännättämisestä korkeintaan kolmen kuukauden kuluessa ulkomaalaisen maahantulosta. Jos maahantulosta on kulunut yli kolme kuukautta, käännättämisestä päättää rajatarkastusviranomaisen tai poliisin esityksestä tai omasta aloitteestaan Maahanmuuttovirasto. Maahanmuuttovirasto päättää aina käännättämisestä, jos ulkomaalainen on hakenut oleskelulupaa kansainvälisen suojelun tai tilapäisen suojelun perusteella eikä oleskelulupaa myönnetä. Pääsyn epäämisestä Schengenin rajasäännöstön perusteella päättää rajatarkastusviranomainen.

Käännättämis- ja maasta karkottamispäätöksen yhteydessä ulkomaalainen voidaan määrätä joko koko Schengen-aluetta taikka

vain Suomea koskevaan maahantulokielloon. Poliisi tai rajatarkastusviranomainen voi käännättämis päätöksen yhteydessä määrätä maahantulokiellon enintään kahdeksi vuodeksi. Pidemmän maahantulokiellon määrittämisestä varten mainittujen viranomaisten on tehtävä esitys Maahanmuuttovirastolle, joka tekee päätöksen asiassa.

Maasta karkottamisesta päättää aina Maahanmuuttovirasto. Maasta karkottamisasia tulee vireille poliisin (tai rajatarkastusviranomaisen) esityksestä tai Maahanmuuttoviraston omasta aloitteesta. Maastapoistamispäätös edellyttää aina sitä, että ulkomaalainen on tosiasiallisesti maassa.

Ulkomaalaislaissa kolmannen maan kansalaisella tarkoitetaan muun maan kansalaista kuin unionin kansalaista ja häneen rinnastettavaa (Islannin, Liechtensteinin, Norjan ja Sveitsin kansalaista). Venäjän kansalaiset ovat näin ollen kolmannen maan kansalaisia.

Perustuslain 21 §:n 1 momentin mukaan jokaisella on oikeus saada asiansa käsiteltyksi asianmukaisesti ja ilman aiheetonta viivytystä lain mukaan toimivaltaisessa tuomioistuimessa tai muussa viranomaisessa sekä oikeus saada oikeuksiaan ja velvollisuuksiaan koskeva päätös tuomioistuimen tai muun riippumattoman lainkäyttöelimen käsiteltäväksi. Perustuslain 22 §:ssä säädetään, että julkisen vallan on turvattava perusoikeuksien ja ihmisoikeuksien toteutuminen.

Muutoksenhausta ja päätösten täytäntöönpanokelpoisuudesta säädetään ulkomaalaislain oikeusturvaa koskevassa 13 luvussa. Ulkomaalaislaissa tarkoitettuun Maahanmuuttoviraston, poliisin tai rajatarkastusviranomaisen päätökseen saa ulkomaalaislain 190 §:n mukaan hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään. Päätöstä maasta poistamisesta, johon saa hakea muutosta valittamalla, ei saa ulkomaalaislain 200 §:n mukaan panna täytäntöön ennen kuin asia on lainvoimaisesti ratkaistu, jollei ulkomaalaislaissa toisin säädetä. Käännättämis päätös voidaan kuitenkin ulkomaalaislain 201 §:n 1 momentin mukaan panna täytäntöön muutoksenhausta huolimatta, jollei hallinto-oikeus toisin määrää. Käytännössä tämä on tarkoittanut sitä, että hallinto-oikeuden päätöksen jälkeen maastapoistamispäätös voidaan panna täytäntöön ilman

lainvoimaa. Käännyttämistä tai maasta karkottamista koskeva päätös voidaan panna täytäntöön ennen kuin päätös on saanut lainvoiman, jos käännytetty tai maasta karkotettu kahden esteettömän todistajan läsnä ollessa ilmoittaa suostuvansa päätöksen täytäntöönpanoon ja allekirjoittaa päätökseen tästä tehdyn merkinnän.

Rajatarkastusviranomaisen Schengenin rajasäännösten perusteella tekemään päätökseen maahan pääsyn epäämisestä saa valittaa hallinto-oikeuteen. Muutoksenhaku ei estä päätöksen täytäntöönpanoa.

Ulkomaalaislain 4 §:n 2 momentissa säädetään, että poliisin suorittamaan ulkomaalaisen maahan tulon, maassa oleskelun ja maasta poistamisen edellytysten selvittämiseen sovelletaan poliisilain (493/1995) poliisitutkintaa koskevia säännöksiä.

3 Esityksen tavoitteet ja keskeiset ehdotukset

Esityksen tavoitteena on hankkia eduskunnan hyväksyminen Suomen ja Venäjän välillä tehdylle takaisinottamista koskevalle täytäntöönpanopöytäkirjalle ja saattaa täytäntöönpanopöytäkirja kansallisesti voimaan. Esitykseen sisältyy lakiehdotus pöytäkirjan lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta.

Täytäntöönpanopöytäkirjan tavoitteena on edistää ja vahvistaa Suomen ja Venäjän yhteistyötä kansainvälisessä toiminnassa laitoman maahanmuuton torjumiseksi kansainvälisten sopimusten ja vastavuoroisuuden perusteella.

Täytäntöönpanopöytäkirja sisältää määräykset Suomen ja Venäjän välisen takaisinottoa koskevan sopimuksen toteuttamismenettelyistä, joiden nojalla sopimuspuolet voivat käytännössä ottaa takaisin sekä omat kansalaisensa että ne kolmannen valtion kansalaiset, jotka ovat saapuneet sopimuspuolen alueelle oleskeltuaan tai asuttuaan toisen sopimuspuolen alueella tai kuljettuaan sen kautta. Menettelyyn liittyvät määräykset koskevat toimivaltaisia viranomaisia, takaisinotto-
pyynnön toimittamista ja siihen vastaamista, muita asiakirjoja, kuulemista, kauttakulupyynnön toimittamista ja siihen vastaamista, takaisinottamista ja kauttakulkua, ta-

kaisinotettavan tai kauttakulkevan henkilön saattamista, kustannuksia, käytettävää kieltä sekä asiantuntijakonsultaatioita ja -tapaamisia. Menettelyssä varmistetaan, että Suomessa yksilön perus- ja ihmisoikeudet toteutuvat.

4 Esityksen vaikutukset

Suomesta on palautettu viimeisen neljän vuoden aikana Venäjälle vajaat tuhat henkilöä. On tärkeää, että mahdollisten tulevien joko Suomesta tai Suomeen suuntautuvien maastapoistamistilanteiden varalta on olemassa selkeät säännöt menettelystä.

Esityksellä selkiytetään edellytyksiä ja menettelyä palautettaessa Suomessa laittomasti oleskeleva henkilö Venäjälle. Pöytäkirjan avulla viranomaistoiminta tehostuu ja nopeutuu.

Täytäntöönpanopöytäkirja voi omalta osaltaan nopeuttaa palauttamisprosessia lyhentäen palauttamista odottavan henkilön maassaoloaikaa. Erityisesti kustannussäästöjä syntyy, jos ulkomaalaislain 121 §:n nojalla säilöön otetun maasta poistamista odottavan henkilön maassaoloaika lyhenee. Esimerkiksi Helsingin säilöönottoyksikön vuorokausikustannukset henkilöä kohden ovat noin 180 euroa. Kustannuksia arvioitaessa on otettu huomioon yksikön ylläpito- ja hallintomenojen lisäksi henkilölle maksettava kahden euron suuruinen päiväraha.

5 Asian valmistelu

Suomen ja Venäjän välillä on käyty tarvittavat pöytäkirjaneuvottelut. Valtioneuvoston 16 päivänä elokuuta 2007 asettamaan valtuuskuntaan kuului jäsenenä sisäasiainministeriön, ulkoasiainministeriön ja Ulkomaalaisviraston (nykyisin Maahanmuuttovirasto) edustajia. Takaisinottosopimus allekirjoitettiin Pietarissa joulukuussa 2010 Suomen ja Venäjän pääministerien tapaamisen vierailun aikana.

Hallituksen esitys on valmisteltu sisäasiainministeriön maahanmuutto-osastolla.

Esityksestä on pyydetty lausunnot valtioneuvoston kanslialta, ulkoasiainministeriöltä, oikeusministeriöltä, valtiovarainministeriöltä, sosiaali- ja terveysministeriöltä, oikeuskans-

lerinvirastolta, eduskunnan oikeusasiamiehen kanslialta, korkeimmalta hallinto-oikeudelta, Helsingin hallinto-oikeudelta, Maahanmuuttovirastolta, Vähemmistövaltuutetun toimistolta, Tietosuojavaltuutetun toimistolta, Pakolaisneuvonta ry:ltä, Suomen Pakolaisapury:ltä, Suomen Punaiselta Ristiltä ja Amnesty International – Suomen osasto ry:ltä. Lausunnot pyydettiin myös sisäasiainministeriön poliisiosastolta, rajavartio-osastolta ja oikeusyksiköltä. Saaduissa lausunnoissa esitetään pääosin teknisiä korjauksia tai muutosehdotuksia. Eräissä lausunnoissa myös toivotaan tarkempia kuvauksia siitä, milloin on kyse lainsäädännön alaan kuuluvasta sopimusmääräyksestä. Yhdessä lausunnossa esitetään kuvattavan tarkemmin täytäntöönpanopöytäkirjan kuulumista EU-asiana valtioneuvoston yleisistunnossa käsiteltäväksi asiaksi. Rajavartio-osaston lausunnossa todetaan, että rajavartiolaitos voi luovuttaa henkilörekisterinsä tietoja ainoastaan takaisinottosopimuksissa tarkoitetuille rajavaltontaa ja rajatarkastuksia suorittaville viranomaisille. Lausuntoa koskeva tarkempi selostus on seuraavassa asiakohdassa. Lausunnoissa ei esitetty, että täytäntöönpanokirjaa ei pitäisi tai ei voitaisi hyväksyä.

6 Riippuvuus muista esityksistä

Henkilötietojen käsittelystä rajavartiolaitoksessa annetun lain (579/2005) 39 §:n 1 momentin 4 kohdan mukaan Rajavartiolaitos voi luovuttaa henkilörekisterinsä tietoja ainoastaan takaisinottosopimuksessa tarkoitetuille rajavaltontaa ja rajatarkastuksia suorittaville viranomaisille. Suomen ja Venäjän välisen

täytäntöönpanopöytäkirjan mukaisesti Venäjän toimivaltaisia viranomaisia ovat Venäjän federaation Maahanmuuttopalvelu, ulkoasiainministeriö ja turvallisuuspalvelu. Pöytäkirjan mukaiset toimivaltaiset viranomaiset ovat täten myös muut kuin rajavaltontaa ja rajatarkastuksia suorittavat viranomaiset. Mainittua 39 §:n 1 momentin 4 kohtaa on tarkoitus muuttaa sisäasiainministeriön viireillä olevassa säädöshankkeessa (hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi henkilötietojen käsittelystä poliisitoimessa annetun lain ja henkilötietojen käsittelystä rajavartiolaitoksessa annetun lain sekä eräiden niihin liittyvien lakien muuttamisesta) siten, että rajavartiolaitos voisi luovuttaa takaisinottoasioissa tietoja myös kaikille täytäntöönpanopöytäkirjassa määritellyille toimivaltaisille viranomaisille. Henkilötietojen käsittelystä poliisitoimessa annetun lain 30 §:ää on tarkoitus muuttaa lisäämällä siihen 5 momentti, jossa säädettäisiin tietojen luovuttamisesta takaisinottosopimuksissa määritellyille toimivaltaisille viranomaisille. Säännös on tarpeen, koska sopimuksen mukaiset toimivaltaiset viranomaiset voivat olla tietyissä tapauksissa myös muita kuin pykälän 2 momentissa tarkoitettuja poliisiviranomaisia tai viranomaisia, joiden tehtäviin kuuluu oikeus- ja yhteiskuntajärjestyksen turvaaminen, yleisen järjestyksen ja turvallisuuden ylläpitäminen tai rikosten ennalta estäminen, selvittäminen ja syyteharkintaan saattaminen. Kyseiset muutosesitykset sisältävä esitys on tarkoitus antaa eduskunnalle kevätsuntokaudella 2012.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1 Täytäntöönpanopöytäkirjan sisältö ja sen suhde Suomen lainsäädäntöön**1 artikla. Toimivaltaiset viranomaiset**

Artiklan 1 kappaleen mukaan takaisinotto-sopimuksen toteuttamisesta vastaavat toimivaltaiset viranomaiset ovat Suomessa, Maahanmuuttovirasto, poliisi ja rajavartiolaitos ja Venäjällä keskusviranomaisen Federaation Maahanmuuttopalvelu sekä Venäjän federaation ulkoasiainministeriö ja Venäjän federaation turvallisuuspalvelu.

Artiklan 2 kappaleen mukaan sopimuspuolet ilmoittavat toisilleen viivyttämättä diplomaattiteitse 1 kappaleessa mainittujen toimivaltaisten viranomaisten luettelossa tapahtuneista muutoksista.

Artiklan 3 kappaleen mukaan tämän täytäntöönpanopöytäkirjan toteuttamiseksi sopimuspuolet vaihtavat diplomaattiteitse tietoja toimivaltaisten viranomaistensa vastuunjaosta ja yhteystiedoista 30 päivän kuluessa sen voimaantulopäivästä.

Sopimuspuolet ilmoittavat toisilleen viivyttämättä diplomaattiteitse toimivaltaisten viranomaistensa vastuunjaon ja yhteystietojen muutoksista artiklan 4 kappaleen mukaisesti.

Ulkomaalaislain 151 §:n ja 152 §:n mukaan toimivaltaiset viranomaiset ovat poliisi ja rajatarkastusviranomaisen sekä Maahanmuuttovirasto. Poliisiin tai rajatarkastusviranomaisen on ryhdyttävä toimenpiteisiin ulkomaalaisen käännättämiseksi tai maasta karkottamiseksi, jos hän ei täytä maahantulon tai maassa oleskelun edellytyksiä. Poliisi tai rajatarkastusviranomaisen voi päättää käännättämisestä kolmen kuukauden kuluessa ulkomaalaisen maahantulosta. Tätä myöhemmin poliisiin tai rajatarkastusviranomaisen on tehtävä Maahanmuuttovirastolle esitys ulkomaalaisen käännättämiseksi tai maasta karkottamiseksi, jollei Maahanmuuttovirasto ole jo ryhtynyt toimenpiteisiin ulkomaalaisen maasta poistamiseksi. Maahanmuuttovirasto päättää aina käännättämisestä, jos ulkomaalaisen maahantulosta on kulunut yli kolme kuukautta tai jos ulkomaalainen on hakenut oleskelulupaa kansainvälisen suojelun tai tilapäisen suojelun perusteella. Päätöksen

maasta karkottamisesta voi tehdä vain Maahanmuuttovirasto.

Pöytäkirjassa on todettu toimivaltaiset viranomaiset Suomen voimassaolevan lainsäädännön mukaisesti.

2 artikla. Takaisinottopyynnön toimittaminen ja siihen vastaaminen

Artiklan 1 kappaleen mukaan takaisinottopyyntö ja vastaus siihen lähetetään ja vastaanotetaan Suomen tasavallan toimivaltaisen viranomaisen ja Venäjän federaation toimivaltaisen keskusviranomaisen välillä.

Artiklan 2 kappaleessa edellytetään, että takaisinottopyyntö toimitetaan postitse tai lähettiyhteyttä käyttäen. Vastaus siihen toimitetaan postitse tai lähettiyhteyttä käyttäen ja lisäksi asiakirjojen siirtoon tarkoitetuilla teknisillä välineillä. Takaisinottopyyntö ja vastaus siihen vahvistetaan saaduksi kuittauksella.

Artiklan 3 kappaleen mukaan nopeutetussa menettelyssä pyynnön esittävän sopimuspuolen raja-alueella Venäjän ja Suomen välisen valtakunnan rajan laittoman ylittämisen jälkeen pidätettyä henkilöä koskeva takaisinottopyyntö lähetetään Suomen ja Venäjän välisellä valtakunnanrajalla rajajärjestys-sopimuksen nojalla toimivien rajavaltuutettujen välillä takaisinottosopimuksen 6 artiklan 3 kohdassa määrätyssä ajassa ja vastaus siihen takaisinottosopimuksen 11 artiklan 3 kohdassa määrätyssä ajassa. Muissa tapauksissa nopeutetussa menettelyssä laadittu takaisinottopyyntö ja vastaus siihen toimitetaan Suomen tasavallan toimivaltaisen viranomaisen ja Venäjän federaation toimivaltaisen keskusviranomaisen välillä.

Artiklan määräykset ovat käytännön viranomaismenettelyä eivätkä liity lainsäädännön alaan. Viranomaiset toimivat hallintolain yleisten säännösten sekä viranomaisen toimivaltaan liittyvän sääntelyn perusteella. Kysymys on käytännön viranomaistoiminnasta takaisinottopyyntöjen vastaanottamisessa.

Viranomaisten väliseen tiedonvaihtoon liittyvät henkilötietojen käsittelystä rajavartiolaitoksessa annetun lain (579/2005) 39 §:n 1 momentin 4 kohdan muuttaminen sekä henkilötietojen käsittelystä poliisitoimessa annetun lain 30 §:n muuttaminen. Muutoksista

tarkemmin kohdassa 6 Riippuvuus muista esityksistä.

3 artikla. Muut asiakirjat

Jos pyynnön esittävän sopimuspuolen mielestä takaisinottosopimuksen liitteissä 2—5 mainitsemattomilla muilla asiakirjoilla saat-
taa olla olennaista merkitystä takaisinotetta-
van henkilön kansalaisuuden määrittelemis-
essä tai kolmansien valtioiden kansalaisten
tai kansalaisuudettomien henkilöiden ta-
kaisinottooperusteiden toteamisessa, voidaan
kyseiset asiakirjat liittää pyynnön vastaanot-
tavalle sopimuspuolelle lähetettävään ta-
kaisinotto-pyyntöön artiklan 1 kappaleen mu-
kaan.

Artiklan 2 kappaleen mukaan päätöksen
tämän artiklan 1 kappaleessa mainittujen
asiakirjojen ottamisesta huomioon takaisinot-
topyyntöä käsitellessä tekee pyynnön vas-
taanottava sopimuspuoli.

Artiklan määräykset ovat käytännön viran-
omaismenettelyä eivätkä liity lainsäädännön
alaan.

4 artikla. Kuuleminen

Artiklassa määritelty Suomen velvollisuus
järjestää kuuleminen kuuluu lainsäädännön
alaan, koska kuulemisen kohteena on yksilö
ja perustuslain 80 §:n mukaan yksilön oike-
uksien ja velvollisuuksien perusteista sääde-
tään lailla.

Artiklan 1 kappaleen mukaan mikäli pyyn-
nön esittävä sopimuspuoli ei voi esittää yh-
tään takaisinottosopimuksen liitteissä 2 ja 3
luetelluista asiakirjoista, pyynnön vastaanot-
tava sopimuspuoli toteuttaa pyynnön esittä-
vän sopimuspuolen pyynnöstä, joka on esitet-
ty takaisinotto-pyyntöön kohdassa D, ta-
kaisinotettavan henkilön kuulemisen hänen
kansalaisuutensa selvittämiseksi.

Artiklan 2 kappaleen mukaan kuulemisen
toteuttaa Suomen sopimuspuolelta Suomen
tasavallan Venäjän federaatiossa sijaitseva
diplomaatti- tai konsuliedustuston tai toimi-
valtaisen viranomaisen edustaja. Venäjän so-
pimuspuolelta kuulemisen toteuttaa Venäjän
federaation Suomen tasavallassa sijaitsevassa
diplomaattiedustustossa tai konsulaatissa
oleva toimivaltaisen keskusviranomaisen
edustaja. Jos tällaista edustajaa ei ole, kuu-
lemisen toteuttaa Venäjän federaation Suo-
men tasavallassa sijaitsevan diplomaattiedus-
tuston tai konsulaatin virkailija.

Artiklan 3 kappaleen mukaan saatuaan ta-
kaisinotto-pyyntöä ja samanaikaisesti esite-
tyn kuulemispyynnön pyynnön vastaanotta-
nut sopimuspuoli järjestää kuulemisen 7 ka-
lenteripäivän kuluessa. Takaisinotto-pyyntöä
käsitellessä määrääjat alkavat tällöin kulua sii-
tä päivästä, jona pyynnön vastaanottanut so-
pimuspuoli on ilmoittanut kuulemisen tulok-
sista, kuitenkin viimeistään 10 kalenteripäi-
vän kuluttua takaisinotto-pyyntöä vastaanot-
tamisesta. Kuulemiseen liittyvillä määrääjoil-
la voidaan vaikuttaa takaisinotettavan henki-
lön säilössäoloajan pituuteen.

Perustuslain 80 §:n mukaan yksilön oike-
uksien ja velvollisuuksien perusteista sääde-
tään lailla. Kuuleminen tapahtuu ulkomaal-
aislain ja hallintolain (434/2003) mukaan.
Artiklan määräykset eivät ole ristiriidassa
Suomen lainsäädännön kanssa. Ulkomaalais-
lain 8 §:n mukaan Suomessa oleva henkilö
voidaan asian selvittämiseksi velvoittaa saa-
pumaan viranomaisen kuultavaksi. Henkilö,
joka jättää noudattamatta saapumisvelvoite-
en, voidaan määrätä noudettavaksi. Poliisin
velvollisuudesta antaa virka-apua säädetään
poliisilaissa. Hallintoasian vireillepanossa ja
käsitellessä asianosainen saa käyttää avusta-
jaa. Hallintoasian vireillepanossa ja käsitte-
lyssä saa käyttää myös asiamiestä, jos ulko-
maalaisen henkilökohtainen kuuleminen tai
paikalle saapuminen ei ole tarpeen asian sel-
vittämiseksi tai hänen henkilöllisyytensä
varmistamiseksi. Ulkomaalaislain mukaisen
muutoksenhakuasian vireillepanossa tai kä-
sitellessä asianosainen saa käyttää avustajaa
tai asiamiestä. Ulkomaalainen voidaan vel-
voittaa saapumaan henkilökohtaisesti tuo-
mioistuimeen siten kuin hallintolainkäyttö-
laissa säädetään.

Artiklan 4 kappaleen mukaan jos kuulemi-
sen tulokset eivät vahvista takaisinotettavan
henkilön olevan pyynnön vastaanottaneen
sopimuspuolen kansalainen, tämän artiklan 3
kappaleessa mainittu takaisinotto-pyyntö lä-
hetetään takaisin pyynnön lähittäneelle so-
pimuspuolelle suorittamatta jatkoselvitystä ja
ilmoittamalla kuulemisen tuloksista.

5 artikla. Kauttakulku-pyyntöön toimittami- nen ja siihen vastaaminen

Artiklan 1 kappaleen mukaan kauttakulku-
pyyntö toimitetaan Suomen tasavallan toimi-
valtaisen viranomaisen ja Venäjän federaati-

on toimivaltaisen keskusviranomaisen välillä postitse tai lähettiyhteyttä käyttäen vähintään kymmenen työpäivää ennen suunniteltua kauttakulkua. Kauttakulkupyynnöksi vahvistetaan saaduksi kuittauksella.

Artiklan 2 kappaleen mukaan Suomen toimivaltaisen viranomainen tai Venäjän federaation toimivaltainen keskusviranomainen vastaa kauttakulkupyynnön postitse tai lähettiyhteyttä käyttäen ja lisäksi asiakirjojen siirtoon tarkoitettuja teknisiä välineitä käyttäen viimeistään viisi työpäivää ennen suunniteltua kauttakulkua. Vastaus kauttakulkupyynnöksi vahvistetaan saaduksi kuittauksella. Vastauksesta on käytävä ilmi, hyväksyykö pyynnön vastaanottanut sopimuspuoli kauttakulun ja sille suunnitellun ajan, nimetyn valtakunnanrajan ylityspaikan ja kuljetustavan sekä mahdollisen saattajien käytön. Artiklan määräykset ovat käytännön viranomaismenettelyä eivätkä liity lainsäädännön alaan.

6 artikla. *Takaisinottaminen ja kauttakulku*

Artiklan 1 kappaleen mukaan sopimuspuolet määrittelevät takaisinottamista ja kauttakulkua varten seuraavat rajanylityspaikat: Suomen sopimuspuoli: Helsinki-Vantaan kansainvälinen lentoasema, Helsingin ja Kotkan satamat, kaikki rajanylityspaikat Suomen ja Venäjän välisellä valtakunnanrajalla sekä Venäjän sopimuspuoli: kaikki rajanylityspaikat Venäjän ja Suomen välisellä valtakunnanrajalla, kaikki kansainväliset lentoasemat ja kaikki merisatamat. Täytäntöönpanopöytäkirjassa ei määritetä uusia, nykytilanteesta poikkeavia rajanylityspaikkoja.

Artiklan 2 kappaleen mukaan tämän artiklan 1 kappaleessa tarkoitettujen rajanylityspaikkojen muuttumisesta sopimuspuolet ilmoittavat toisilleen viipymättä diplomaattiteitse.

Artiklan 3 kappaleen mukaan takaisinotettavan henkilön siirtopäivämäärästä, kelenajasta, tavasta ja henkilön luovuttamiseen käytettävästä valtakunnanrajan ylityspaikasta ja kauttakulkua koskevista järjestelyistä sopimuspuolten toimivaltaiset viranomaiset sopivat kussakin tapauksessa. Nopeutetussa menettelyssä Suomen ja Venäjän välisellä valtakunnanrajalla takaisinottosopimuksen 13 artiklassa kohdassa 1 mainituista asioista

sovitaan rajajärjestyssopimuksen nojalla toimivien rajavaltuutettujen kesken.

Artiklan 4 kappaleen mukaan sopimuspuolten toimivaltaiset viranomaiset pyrkivät siihen, että kauttakulku toteutetaan mahdollisimman nopeasti.

Artiklan 5 kappaleen mukaan pyynnön esittänyt sopimuspuoli voi tarvittaessa pyytää pyynnön vastaanottanutta sopimuspuolta avustamaan kauttakulussa. Tällöin pyynnön esittäneen sopimuspuolen on mainittava kauttakulkupyynnönlomakkeen kohdassa D (takaisinottosopimuksen liite 6), millaista apua se tarvitsee. Pynnön vastaanottaneen sopimuspuolen on tässä tapauksessa ilmaistava vastauksessaan, voiko se antaa pyydettyä apua.

Artiklan määräykset ovat osin käytännön viranomaismenettelyä eivätkä liity lainsäädännön alaan. Kappaleessa 3 kuvatuilla toimilla vaikutetaan kuitenkin tosiasiallisesti yksilöön ja henkilön oikeuksiin ja velvollisuuksiin, joten nämä toimet kuuluvat lainsäädännön alaan. Ulkomaalaislain 152 a §:ssä säädetään maasta poistamisen toteuttamisesta Suomen alueen kautta sekä Suomen ja toisen valtion viranomaisen yhteistoiminnasta asiassa. Artiklan määräykset eivät ole ristiriidassa Suomen lainsäädännön kanssa.

7 artikla. *Takaisinotettavan tai kauttakulkevan henkilön saattaminen*

Artiklan 1 kappaleen mukaan takaisinottosopimuksen liitteiden 1 ja 6 mukaisen takaisinottopyynnön D-kohdassa ja kauttakulkupyynnön D-kohdassa pyynnön esittävä sopimuspuoli ilmoittaa, mikäli henkilö joudutaan luovuttamaan saatettuna, saattajien täydelliset nimet, virka-asetat ja passin tiedot.

Artiklan 2 kappaleen mukaan mikäli 1 kappaleessa mainittuja saattajia koskevat tiedot muuttuvat, pyynnön esittänyt sopimuspuoli ilmoittaa tästä viipymättä pyynnön vastaanottaneelle sopimuspuolelle kirjallisessa muodossa ja lisäksi asiakirjojen siirtämiseen tarkoitettuja teknisiä välineitä käyttäen.

Artiklan 3 kappaleen mukaan saattajien on takaisinottopyynnön vastaanottaneen sopimuspuolen valtion alueella oleskellessaan noudatettava pyynnön vastaanottavan sopimuspuolen lainsäädäntöä.

Artiklan 4 kappaleen mukaan saattajien on suoritettava tehtävänsä siviiliasuisina. Saatta-

jilla ei saa olla mukana aseita eikä muita esineitä, joiden hallussapitoa on rajoitettu pyynnön vastaanottaneen sopimuspuolen valtion alueella. Saattajilla on oltava mukanaan asiakirjat, joista käy ilmi, että takaisinotosta tai kauttakulusta on sovittu, sekä asiakirjat, jotka todistavat heidän henkilöllisyytensä, virka-asemansa ja saattamista koskevat valtuutensa.

Artiklan 5 kappaleen mukaan sopimuspuolten toimivaltaiset viranomaiset toimivat keskenään yhteistoiminnassa kaikissa kysymyksissä, jotka liittyvät saattajien oleskeluun pyynnön vastaanottaneen sopimuspuolen valtion alueella. Pynnön vastaanottaneen sopimuspuolen toimivaltaiset viranomaiset avustavat tarvittaessa saattajia mahdollisuksiensa mukaan.

Lainsäädännön alaan kuuluvat kappaleet 3—5. Ulkomaalaislain 177 §:n mukaan poliisi tai rajatarkastusviranomainen voi pannesaan ulkomaalaisen maasta poistamista täytäntöön asettaa tarvittavan määrän saattajia, jos liikennevälineen turvallisuus tai maasta poistamista koskevan päätöksen täytäntöönpano sitä edellyttää. Saattaja voidaan asettaa myös, jos ulkomaalainen poistuu maasta vapaaehtoisesti ilman päätöstä maasta poistamisesta. Ulkomaalaisen kuljetuksesta vastaava liikenteenharjoittaja voi esittää pyynnön saattajan asettamiseksi.

Ulkomaalaislain 152 a §:ssä säädetään maasta poistamisen toteuttamisesta Suomen alueen kautta ja toisen valtion toimivaltaisen viranomaisen toiminnasta tällöin.

Poliisilain 2 §:n mukaan poliisin on toimitettava asiallisesti ja puolueettomasti sekä sovinollisuutta edistäen. Lisäksi poliisin toimenpiteet on suoritettava aiheuttamatta suurempaa vahinkoa tai haittaa kuin on välttämätöntä tehtävän suorittamiseksi. Toimenpiteiden on oltava perusteltuja suhteessa tehtävän tärkeyteen ja kiireellisyyteen sekä tilanteen kokonaisarviointiin vaikuttaviin seikkoihin.

Artiklan määräykset eivät ole ristiriidassa Suomen lainsäädännön kanssa.

8 artikla. Kustannukset

Artiklan mukaan pyynnön esittävä sopimuspuoli korvaa pyynnön vastaanottavalle sopimuspuolelle takaisinottamisen ja kauttakulun toteuttamisesta aiheutuneet kustannuk-

set, jotka takaisinottosopimuksen 16 artiklan mukaisesti kuuluvat pyynnön esittävän sopimuspuolen maksettaviksi, euromääräisinä 30 päivän kuluessa kulutositteiden esittämisestä.

Sopimuksen 16 artiklan mukaan pyynnön esittänyt valtio vastaa kuljetuskustannuksista pyynnön vastaanottaneen valtion rajanylityspaikkaan saakka. Suomessa palauttamiseen liittyvät kustannukset maksetaan pääsääntöisesti täytäntöönpanosta vastaavan poliisin määrärahoista.

9 artikla. Kieli

Tämän täytäntöönpanopöytäkirjan määräysten toteuttamiseksi täytäntöönpanopöytäkirjan 3 artiklassa ja takaisinottosopimuksen III ja IV jaksoissa mainitut asiakirjat laaditaan: Suomen sopimuspuoli - suomen kielellä, liitteenä käännös venäjän kielelle; Venäjän sopimuspuoli - venäjän kielellä, liitteenä käännös suomen kielelle.

Artiklan määräykset ovat käytännön viranomaismenettelyä eivätkä liity lainsäädännön alaan.

10 artikla. Asiantuntijakonsultaatiot ja -tapaamiset

Artiklan 1 kappaleen mukaan sopimuspuolten toimivaltaiset viranomaiset voivat yhteisymmärryksessä järjestää asiantuntijoiden työtapaamisia ja konsultaatioita tämän täytäntöönpanopöytäkirjan toteuttamiseen liittyvistä kysymyksistä.

Artiklan 2 kappaleen mukaan kappaleessa 1 mainituissa konsultaatioissa ja tapaamisissa sopimuspuolten toimivaltaiset viranomaiset käyttävät englannin kieltä, mikäli ei toisin sovita.

Artiklan määräykset ovat käytännön viranomaismenettelyä eivätkä liity lainsäädännön alaan.

11 artikla. Muutokset

Tähän täytäntöönpanopöytäkirjaan voidaan tehdä muutoksia sopimuspuolten välisellä sopimuksella.

12 artikla. Voimaantulo ja päättyminen

Artiklan 1 kappaleen mukaan sopimuspuolet ilmoittavat toisilleen kirjallisesti, kun täytäntöönpanopöytäkirjan voimaantulon edellyttämät valtiosisäiset menettelyt on suoritettu.

Artiklan 2 kappaleen mukaan täytäntöönpanopöytäkirja tulee voimaan kolmenkymmenen päivän kuluttua siitä päivästä

kun takaisinoton sekakomitealle on ilmoitettu takaisinottosopimuksen 20 artiklan 2 kohdan mukaisesti tästä täytäntöönpanopöytäkirjasta ja siitä, että sopimuspuolet ovat suorittaneet tämän täytäntöönpanopöytäkirjan voimaantulon edellyttämät valtiosisäiset menettelyt.

Artiklan 3 kappaleen mukaan täytäntöönpanopöytäkirjan voimassaolo lakkaa takaisinottosopimuksen lakatessa olemassa voimassa.

2 Lakiehdotuksen perustelut

Valtioneuvoston yleisistunto käsittelee ja ratkaisee valtioneuvoston ohjesäännön (262/2003), jäljempänä VNOS, 3 §:n 9 kohdassa mainitut EU:ssa päätettävät asiat sekä niihin sisällöltään ja vaikutuksiltaan rinnastettaviin asioihin liittyvät toimenpiteet, jos ne edellyttävät valtioneuvoston päätöstä. Euroopan unionissa päätettävillä asioilla tarkoitetaan kaikkia sellaisia asioita ja asiaryhmiä, joista päätetään Euroopan unionissa. EU:n ja Venäjän välisen takaisinottosopimuksen oikeusperusta on sopimuksessa Euroopan unionin toiminnasta, EUVL C 115, 9.5.2008, konsolidoitu toisinto, jäljempänä SEUT, 79 artiklan 3 kohta (ent. 63 artiklan 3 kohdan b alakohta). EU:n ja Venäjän välisen takaisinottosopimuksen 20 artiklan mukaan jäsenvaltiot ja Venäjä laativat täytäntöönpanopöytäkirjoja, joissa vahvistetaan artiklassa määrättyjä asioita koskevat säännöt. Näin ollen täytäntöönpanopöytäkirja on yhteisön tekemän sopimuksen toimeenpanotoimi ja täten valtioneuvoston yleisistunnon käsiteltävä asia VNOS 3 §:n 9 kohdan nojalla.

Perustuslain 95 §:ssä edellytetään, että kansainvälisen velvoitteen lainsäädännön alaan kuuluvat määräykset saatetaan valtiosisäisesti voimaan erityisellä voimaansaattamislailla. Tällaiset määräykset tulee saattaa voimaan lailla myös silloin, kun velvoitteen johdosta ei ole tarpeen tarkistaa kansallisen lainsäädännön aineellista sisältöä. Koska Suomen ja Venäjän välisen täytäntöönpanopöytäkirjan velvoitteiden toteuttamiseksi ei aineellista lainsäädäntöä ole tarpeen muuttaa, esitys sisältää vain ehdotuksen blankettilaiksi.

1 §. Pykälä sisältäisi säännöksen siitä, että pöytäkirjan lainsäädännön alaan kuuluvat

määräykset ovat lakina voimassa sellaisina kuin Suomi on niihin sitoutunut. Lainsäädännön alaan kuuluvat määräykset on yksilöity jäljempänä eduskunnan suostumuksen tarpeellisuutta koskevassa jaksossa.

2 §. Pykälän mukaan täytäntöönpanopöytäkirjan muiden määräysten voimaansaattamisesta ja lain voimaantulosta säädettäisiin valtioneuvoston asetuksella. Kansainvälisten sopimusten voimaansaattamista koskevan perustuslain 95 §:n 1 momentin muutos tuli voimaan 1 päivänä maaliskuuta 2012 (1112/2011). Perustuslain 95 §:n 1 momentin mukaan kansainvälisten velvoitteiden muut kuin lainsäädännön alaan kuuluvat määräykset saatetaan voimaan asetuksella. Perustuslain 80 §:n nojalla asetuksen antaa valtioneuvosto, jos asetuksen antajasta ei ole erikseen säädetty. Tämän johdosta täytäntöönpanopöytäkirjan muiden kuin lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta ja lain voimaantulosta ehdotetaan säädettäväksi valtioneuvoston asetuksella.

3 Voimaantulo

Suomen tasavallan ja Venäjän federaation välillä tehdyn täytäntöönpanopöytäkirjan 12 artiklan mukaan täytäntöönpanopöytäkirja tulee voimaan kolmenkymmenen päivän kuluessa siitä päivästä, kun takaisinoton sekakomitealle on ilmoitettu takaisinottosopimuksen mukaisesti tästä täytäntöönpanopöytäkirjasta ja siitä, että sopimuspuolet ovat suorittaneet tämän täytäntöönpanopöytäkirjan voimaantulon edellyttämät valtiosisäiset menettelyt.

Yllä mainitun mukaisesti valtioneuvosto päättäisi perustuslain 95 § 1 momentin ja myös VNOS 3 §:n 9 kohdan nojalla täytäntöönpanopöytäkirjan hyväksymisestä sekä antaisi sitä koskevan voimaansaattamisasetuksen. Laki täytäntöönpanopöytäkirjan lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta on tarkoitettu tulemaan voimaan valtioneuvoston asetuksella säädettävänä ajankohtana samanaikaisesti täytäntöönpanopöytäkirjan voimaantulon kanssa.

Täytäntöönpanopöytäkirja ei sisällä määräyksiä, jotka kuuluvat Ahvenanmaan itsehallintolain (1144/1991) 18 §:n mukaan maakunnan lainsäädäntövaltaan.

4 Eduskunnan suostumuksen tarpeellisuus ja käsittelyjärjestys

4.1 Eduskunnan suostumuksen tarpeellisuus

Perustuslain 94 §:n 1 momentin mukaan eduskunta hyväksyy sellaiset valtiosopimukset ja muut kansainväliset velvoitteet, jotka sisältävät lainsäädännön alaan kuuluvia määräyksiä tai ovat muutoin merkitykseltään huomattavia taikka vaativat perustuslain mukaan muusta syystä eduskunnan suostumuksen. Perustuslakivaliokunnan tulkintakäytännön mukaan määräys on luettava lainsäädännön alaan kuuluvaksi, jos se koskee jonkin perustuslaissa turvatuksen perusoikeuden käyttämistä tai rajoittamista, jos määräys muutoin koskee yksilön oikeuksien ja velvollisuuksien perusteita, jos määräyksen tarkoittamasta asiasta on perustuslain mukaan säädetty lailla tai jos määräyksessä tarkoitettu asia on jo voimassa lain säännöksiä taikka siitä on Suomessa vallitsevan käsityksen mukaan säädetty lailla (PeVL 11/2000 vp ja PeVL 12/2000 vp.). Täytäntöönpanopöytäkirja kuuluu lainsäädännön alaan muun muassa sen vuoksi, että määräykset koskevat yksilön oikeuksia ja velvollisuuksia.

Perustuslakivaliokunnan mukaan kansainvälisen velvoitteen määräys kuuluu näiden perusteiden mukaan lainsäädännön alaan siitä riippumatta, onko määräys ristiriidassa vai sopusoinnussa Suomessa lailla säädetyn säännöksen kanssa (PeVL 11 ja 12/2000 vp).

Täytäntöönpanopöytäkirjassa on määräyksiä, jotka kuuluvat lainsäädännön alaan ja edellyttävät eduskunnan suostumusta. Näitä

ovat 4 artiklan 3 kappale (kuulemisen järjestäminen), 6 artiklan 3 kappale (takaisinottamisen käytännön järjestelyt) ja 7 artiklan 3—5 kappaleet (takaisinotettavan tai kauttakulkevan henkilön saattaminen). Suomessa tähän liittyvät velvoitteet toteutetaan lainsäädännöllä, jota on selostettu tarkemmin artiklojen yksityiskohtaisissa perusteluissa sekä Rajavartiolaitoksen ja poliisin tiedonantamisen osalta tarkemmin yleisperustelujen kohdassa 6 Riippuvuus muista esityksistä.

4.2 Käsittelyjärjestys

Suomen ja Venäjän välillä tehtyyn täytäntöönpanopöytäkirjaan ei voida katsoa sisältyvän sellaisia määräyksiä, jotka koskisivat perustuslakia sen 94 §:n 2 momentissa ja 95 §:n 2 momentissa tarkoitettulla tavalla. Täytäntöönpanopöytäkirja voidaan hallituksen käsityksen mukaan hyväksyä äänen enemmistöllä ja ehdotus voimaansaattamislainsiksi voidaan hyväksyä tavallisen lain säätämismenettelyssä.

Edellä olevan perusteella ja perustuslain 94 §:n mukaisesti esitetään, että

eduskunta hyväksyisi Euroopan yhteisön ja Venäjän federaation välillä tehdyn takaisinottoa koskevan sopimuksen toteuttamismenettelyistä Suomen tasavallan hallituksen ja Venäjän federaation hallituksen välillä Pietarissa 12 päivänä joulukuuta 2010 tehdyn täytäntöönpanopöytäkirjan.

Koska täytäntöönpanopöytäkirja sisältää määräyksiä, jotka kuuluvat lainsäädännön alaan, annetaan samalla eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Lakiehdotus

Laki

Euroopan yhteisön ja Venäjän federaation välillä tehdyn takaisinottoa koskevan sopimuksen toteuttamismenettelyistä Suomen tasavallan hallituksen ja Venäjän federaation hallituksen välillä tehdyn täytäntöönpanopöytäkirjan lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §
Euroopan yhteisön ja Venäjän federaation välillä tehdyn takaisinottoa koskevan sopimuksen toteuttamismenettelyistä Suomen tasavallan hallituksen ja Venäjän federaation hallituksen välillä Pietarissa 12 päivänä joulukuuta 2010 tehdyn täytäntöönpanopöytäkirjan lainsäädännön alaan kuuluvat määrä-

ykset ovat lakina voimassa sellaisina kuin Suomi on niihin sitoutunut.

2 §
Pöytäkirjan muiden määräysten voimaansaattamisesta ja tämän lain voimaantulosta säädetään valtioneuvoston asetuksella.

Helsingissä 14 päivänä kesäkuuta 2012

Pääministeri

JYRKI KATAINEN

Sisäasiainministeri *Päivi Räsänen*

Pöytäkirjan teksti

**SUOMEN TASAVALLAN HALLITUKSEN JA VENÄJÄN FEDERAATION HALLITUKSEN VÄLINEN
TÄYTÄNTÖÖNPANOPÖYTÄKIRJA
EUROOPAN YHTEISÖN JA VENÄJÄN FEDERAATION VÄLILLÄ
25 PÄIVÄNÄ TOUKOKUUTA 2006 TEHDYN
TAKAISINOTTOA KOSKEVAN SOPIMUKSEN
TOTEUTTAMISMENETTELYISTÄ**

Suomen tasavallan hallitus ja Venäjän federaation hallitus, joista jäljempänä käytetään nimitystä sopimuspuolet,

joita haluavat luoda tarvittavat edellytykset Euroopan yhteisön ja Venäjän federaation välillä 25 päivänä toukokuuta 2006 tehdyn takaisinottoa koskevan sopimuksen (jäljempänä takaisinottosopimus) toteuttamiselle,

joita ottavat huomioon Suomen tasavallan hallituksen ja Sosialististen Neuvostotasavaltain liiton hallituksen kesken Suomen tasavallan ja Venäjän federaation välisellä valtakunnan rajalla noudatettavasta järjestyksestä ja rajatapahtumain selvittämisjärjestyksestä 23 päivänä kesäkuuta 1960 allekirjoitetun sopimuksen (jäljempänä rajajärjestyssopimus),

ovat sopineet seuraavaa:

1 artikla

Toimivaltaiset viranomaiset

1. Takaisinottosopimuksen toteuttamisesta vastaavat toimivaltaiset viranomaiset ovat: Suomen tasavallan sopimuspuoli:
Toimivaltaiset viranomaiset -Maahanmuuttovirasto, Poliisi ja Rajavartiolaitos
Venäjän federaation sopimuspuoli:
Toimivaltainen keskusviranomainen - Federaation Maahanmuuttopalvelu;
Toimivaltaiset viranomaiset - Venäjän federaation ulkoasiainministeriö ja Venäjän federaation turvallisuuspalvelu.
2. Sopimuspuolet ilmoittavat toisilleen viivyttämättä diplomaattiteitse 1 kappaleessa mainittujen toimivaltaisten viranomaisten luettelossa tapahtuneista muutoksista.
3. Tämän täytäntöönpanopöytäkirjan toteuttamiseksi sopimuspuolet vaihtavat diplomaattiteitse tietoja toimivaltaisten viranomaistensa vastuunjaosta ja yhteystiedoista 30 päivän kuluessa sen voimaantulopäivästä.
4. Sopimuspuolet ilmoittavat toisilleen viivyttämättä diplomaattiteitse toimivaltaisten viranomaistensa vastuunjaon ja yhteystietojen muutoksista.

2 artikla

Takaisinottopyynnön toimittaminen ja siihen vastaaminen

1. Takaisinottopyyntö ja vastaus siihen lähetetään ja vastaanotetaan Suomen tasavallan toimivaltaisen viranomaisen ja Venäjän federaation toimivaltaisen keskusviranomaisen välillä.
2. Takaisinottopyyntö toimitetaan postitse tai lähettiyhteyttä käyttäen. Vastaus siihen toimitetaan postitse tai lähettiyhteyttä käyttäen ja lisäksi asiakirjojen siirtoon tarkoitetuilla teknisillä välineillä. Takaisinottopyyntö ja vastaus siihen vahvistetaan saaduksi kuittauksella.
3. Nopeutetussa menettelyssä pyynnön esittävän sopimuspuolen raja-alueella Venäjän ja Suomen välisen valtakunnanrajan laittoman ylittämisen jälkeen pidätettyä henkilöä koskeva takaisinottopyyntö lähetetään Suomen ja Venäjän välisellä valtakunnanrajalla rajajärjestyssopimusta

pimuksen nojalla toimivien rajavaltuutettujen välillä takaisinottosopimuksen 6 artiklan 3 kohdan määrittämässä ajassa ja vastaus siihen takaisinottosopimuksen 11 artiklan 3 kohdan määrittämässä ajassa. Muissa tapauksissa nopeutetussa menettelyssä laadittu takaisinottopyyntö ja vastaus siihen toimitetaan Suomen tasavallan toimivaltaisen viranomaisen ja Venäjän federaation toimivaltaisen keskusviranomaisen välillä.

3 artikla

Muut asiakirjat

1. Jos pyynnön esittävän sopimuspuolen mielestä takaisinottosopimuksen liitteissä 2 – 5 mainitsemattomilla muilla asiakirjoilla saattaa olla olennaista merkitystä takaisinotettavan henkilön kansalaisuuden määrittelemisessä tai kolmansien valtioiden kansalaisten tai kansalaisuudettomien henkilöiden takaisinottooperusteiden toteamisessa, voidaan kyseiset asiakirjat liittää pyynnön vastaanottavalle sopimuspuolelle lähetettävään takaisinottopyyntöön.

2. Päätöksen tämän artiklan 1 kappaleessa mainittujen asiakirjojen ottamisesta huomioon takaisinottopyynnön käsittelyssä tekee pyynnön vastaanottava sopimuspuoli.

4 artikla

Kuuleminen

1. Mikäli pyynnön esittävä sopimuspuoli ei voi esittää yhtään takaisinottosopimuksen liitteissä 2 ja 3 luetelluista asiakirjoista, pyynnön vastaanottava sopimuspuoli toteuttaa pyynnön esittävän sopimuspuolen pyynnöstä, joka on esitetty takaisinottopyynnön kohdassa D, takaisinotettavan henkilön kuulemisen hänen kansalaisuutensa selvittämiseksi.

2. Kuulemisen toteuttaminen:

Suomen sopimuspuoli - Suomen tasavallan Venäjän federaatiossa sijaitseva diplomaatti- tai konsuliedustuston tai toimivaltaisen viranomaisen edustaja toteuttaa kuulemisen;

Venäjän sopimuspuoli - kuulemisen toteuttaa Venäjän federaation Suomen tasavallassa sijaitsevassa diplomaattiedustustossa tai konsulaatissa oleva toimivaltaisen keskusviranomaisen edustaja. Jos tällaista edustajaa ei ole, kuulemisen toteuttaa Venäjän federaation Suomen tasavallassa sijaitsevan diplomaattiedustuston tai konsulaatin virkailija.

3. Saatuaan takaisinottopyynnön ja samanaikaisesti esitetyn kuulemispyynnön pyynnön vastaanottanut sopimuspuoli järjestää kuulemisen 7 kalenteripäivän kuluessa. Takaisinottopyynnön käsittelyn määräajat alkavat tällöin kulua siitä päivästä, jona pyynnön vastaanottanut sopimuspuoli on ilmoittanut kuulemisen tuloksista, kuitenkin viimeistään 10 kalenteripäivän kulluttua takaisinottopyynnön vastaanottamisesta.

4. Jos kuulemisen tulokset eivät vahvista takaisinotettavan henkilön olevan pyynnön vastaanottaneen sopimuspuolen kansalainen, tämän artiklan 3 kappaleessa mainittu takaisinottopyyntö lähetetään takaisin pyynnön lähettäneelle sopimuspuolelle suorittamatta jatkoselvitystä ja ilmoittamalla kuulemisen tuloksista.

5 artikla

Kauttakulkupyynnön toimittaminen ja siihen vastaaminen

1. Kauttakulkupyyntö toimitetaan Suomen tasavallan toimivaltaisen viranomaisen ja Venäjän federaation toimivaltaisen keskusviranomaisen välillä postitse tai lähettiyhteyttä käyttäen vähintään kymmenen työpäivää ennen suunniteltua kauttakulkua. Kauttakulkupyyntö vahvistetaan saaduksi kuittauksella.

2. Suomen toimivaltainen viranomainen tai Venäjän federaation toimivaltainen keskusviranomainen vastaa kauttakulkupyynnön postitse tai lähettiyhteyttä käyttäen ja lisäksi asiakirjojen siirtoon tarkoitettuja teknisiä välineitä käyttäen viimeistään viisi työpäivää ennen suunniteltua kauttakulkua. Vastaus kauttakulkupyynnön vahvistetaan saaduksi kuittauksella. Vastauksesta on käytävä ilmi, hyväksyykö pyynnön vastaanottanut sopimuspuoli kauttakulun ja sille suunnitellun ajan, nimetyn valtakunnanrajan ylityspaikan ja kuljetustavan sekä mahdollisen saattajien käytön.

6 artikla

Takaisinottaminen ja kauttakulku

1. Sopimuspuolet määrittelevät takaisinottamista ja kauttakulkua varten seuraavat rajanylityspaikat:

Suomen sopimuspuoli - Helsinki–Vantaan kansainvälinen lentoasema, Helsingin ja Kotkan satamat, kaikki rajanylityspaikat Suomen ja Venäjän välisellä valtakunnanrajalla;

Venäjän sopimuspuoli - kaikki rajanylityspaikat Venäjän ja Suomen välisellä valtakunnanrajalla, kaikki kansainväliset lentoasemat ja kaikki merisatamat.

2. Tämän artiklan 1 kappaleessa tarkoitettujen rajanylityspaikkojen muuttumisesta sopimuspuolet ilmoittavat toisilleen viipymättä diplomaattiteitse.

3. Takaisinotettavan henkilön siirtopäivämäärästä, kellonajasta, tavasta ja henkilön luovuttamiseen käytettävästä valtakunnanrajan ylityspaikasta ja kauttakulkua koskevista järjestelyistä sopimuspuolten toimivaltaiset viranomaiset sopivat kussakin tapauksessa. Nopeutetussa menettelyssä Suomen ja Venäjän välisellä valtakunnanrajalla takaisinottosopimuksen 13 artiklassa kohdassa 1 mainituista asioista sovitaan rajajärjestysopimuksen nojalla toimivien rajavaltuutettujen kesken.

4. Sopimuspuolten toimivaltaiset viranomaiset pyrkivät siihen, että kauttakulku toteutetaan mahdollisimman nopeasti.

5. Pynnön esittänyt sopimuspuoli voi tarvittaessa pyytää pynnön vastaanottanutta sopimuspuolta avustamaan kauttakulussa. Tällöin pynnön esittäneen sopimuspuolen on mainittava kauttakulkupyynnönlomakkeen kohdassa D (takaisinottosopimuksen liite 6), millaista apua se tarvitsee. Pynnön vastaanottaneen sopimuspuolen on tässä tapauksessa ilmaistava vastauksessaan, voiko se antaa pyydettyä apua.

7 artikla

Takaisinotettavan tai kauttakulkevan henkilön saattaminen

1. Takaisinottosopimuksen liitteiden 1 ja 6 mukaisen takaisinottopyynnön D-kohdassa ja kauttakulkupyynnön D-kohdassa pynnön esittävä sopimuspuoli ilmoittaa, mikäli henkilö joudutaan luovuttamaan saatettuna, saattajien täydelliset nimet, virka-asetat ja passin tiedot.

2. Mikäli 1 kappaleessa mainittuja saattajia koskevat tiedot muuttuvat, pynnön esittänyt sopimuspuoli ilmoittaa tästä viipymättä pynnön vastaanottaneelle sopimuspuolelle kirjallisessa muodossa ja lisäksi asiakirjojen siirtämiseen tarkoitettuja teknisiä välineitä käyttäen.

3. Saattajien on takaisinottopyynnön vastaanottaneen sopimuspuolen valtion alueella oleskellessaan noudatettava pynnön vastaanottavan sopimuspuolen lainsäädäntöä.

4. Saattajien on suoritettava tehtävänsä siviiliasuisina. Saattajilla ei saa olla mukana aseita eikä muita esineitä, joiden hallussapitoa on rajoitettu pynnön vastaanottaneen sopimuspuolen valtion alueella. Saattajilla on oltava mukanaan asiakirjat, joista käy ilmi, että takaisinotosta tai kauttakulusta on sovittu, sekä asiakirjat, jotka todistavat heidän henkilöllisyytensä, virka-asemansa ja saattamista koskevat valtuutensa.

5. Sopimuspuolten toimivaltaiset viranomaiset toimivat keskenään yhteistoiminnassa kaikissa kysymyksissä, jotka liittyvät saattajien oleskeluun pyynnön vastaanottaneen sopimuspuolen valtion alueella. Pynnön vastaanottaneen sopimuspuolen toimivaltaiset viranomaiset avustavat tarvittaessa saattajia mahdollisuuksiensa mukaan.

8 artikla

Kustannukset

Pyynnön esittävä sopimuspuoli korvaa pyynnön vastaanottavalle sopimuspuolelle takaisinottamisen ja kauttakulun toteuttamisesta aiheutuneet kustannukset, jotka takaisinottosopimuksen 16 artiklan mukaisesti kuuluvat pyynnön esittävän sopimuspuolen maksettaviksi, euromääräisinä 30 päivän kuluessa kulutositteiden esittämisestä.

9 artikla

Kieli

Tämän täytäntöönpanopöytäkirjan määräysten toteuttamiseksi täytäntöönpanopöytäkirjan 3 artiklassa ja takaisinottosopimuksen III ja IV jaksoissa mainitut asiakirjat laaditaan:

Suomen sopimuspuoli - suomen kielellä, liitteenä käännös venäjän kielelle;

Venäjän sopimuspuoli - venäjän kielellä, liitteenä käännös suomen kielelle.

10 artikla

Asiantuntijakonsultaatiot ja -tapaamiset

1. Sopimuspuolten toimivaltaiset viranomaiset voivat yhteisymmärryksessä järjestää asiantuntijoiden työtapaamisia ja konsultaatioita tämän täytäntöönpanopöytäkirjan toteuttamiseen liittyvistä kysymyksistä.

2. Kappaleessa 1 mainituissa konsultaatioissa ja tapaamisissa sopimuspuolten toimivaltaiset viranomaiset käyttävät englannin kieltä, mikäli ei toisin sovita.

11 artikla

Muutokset

Tähän täytäntöönpanopöytäkirjaan voidaan tehdä muutoksia sopimuspuolten välisellä sopimuksella.

12 artikla

Voimaantulo ja päätyminen

1. Sopimuspuolet ilmoittavat toisilleen kirjallisesti, kun täytäntöönpanopöytäkirjan voimaantulon edellyttämät valtiosisäiset menettelyt on suoritettu.

2. Täytäntöönpanopöytäkirja tulee voimaan kolmenkymmenen päivän kuluttua siitä päivästä kun takaisinoton sekakomitealle on ilmoitettu takaisinottosopimuksen 20 artiklan 2 kohdan mukaisesti tästä täytäntöönpanopöytäkirjasta ja siitä, että sopimuspuolet ovat suorittaneet tämän täytäntöönpanopöytäkirjan voimaantulon edellyttämät valtiosisäiset menettelyt.

3. Täytäntöönpanopöytäkirjan voimassaolo lakkaa takaisinottosopimuksen lakatessa olemassa voimassa.

Tehty Pietarissa 10 päivänä joulukuuta 2010 kahtena kappaleena suomen ja venäjän kielillä molempien tekstien ollessa yhtä todistusvoimaiset.

Suomen tasavallan
hallituksen puolesta

Venäjän federaation
hallituksen puolesta